

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII. TELEFON: UREDNISTVA 25-67
Štev. 170 UPRAVE 28-67
POSTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, torek 1. avgusta 1939

NAROČNINA NA MESEC:
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din.
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1—

Odhod vojaške misije v Moskvo

Angleška vojaška misija prispe jutri v Pariz, od koder bo odpotovala skupaj s francosko v soboto v Moskvo — Samo še dve nerešeni vprašanji v Moskvi: vprašanje posrednega napada in formule garancij — Chamberlainova in Butlerjeva izjava — Nemški komentar

PARIZ, 1. avgusta. Iz poučenega vira se je izvedelo, da bo prispela angleška vojaška misija za pogajanja v Moskvi jutri v Pariz, kjer se bo sešla h konferenci s francosko vojaško misijo. Na tej konferenci se bodo določile skupne angleško-francoske smernice o vseh glavnih in načelnih vprašanjih, ki se bodo obravnavale v Moskvi. Angleško misijo bo vodil letalski general Burnet in se bo sestajala iz zastopnikov generalnih štabov vojske, mornarice in letalstva. Obe misiji bosta skupno odpotovali v Moskvo v soboto, dne 5. t. m.

ODPOŠILJATEV VOJAŠKE MISIJE.

LONDON, 1. avgusta. Ministrski predsednik Chamberlain je podal včeraj ob priliki debate v spodnji zbornici izjavo o zunanji politiki, v kateri je izjavil glede pogajanj s sovjetsko Rusijo, da bosta angleška in francoska vojaška misija odpotovali v Moskvo še ta teden. S tem bosta Anglija in Francija ustregli sovjetski vladi, ki je želela, da bi se vojaška pogajanja vodila vzporedno s političnimi in bi se tudi oba pakta, pakt o trajni zvezi in pakt o vojaškem sodelovanju podpisala istočasno. Angleška misija je že sestavljena in jo bo vodil letalski general Burnet.

DVA SE NEREŠENA PROBLEMA.

O političnih pogajanjih v Moskvi je Chamberlain dejal, da se angleški, francoski in ruski delegati še niso zedinili glede enotnega tolmačenja pojma indirektnega napada, ker dosedanje formule še niso bile take, da bi zadovoljile vse tri pogajalce. Vsi trije se pa v polni meri zavedajo, da more biti indirektni napad prav tako nevaren kakor direktni, zato je treba poskrbeti za to, da se tudi ta prepriči. Drugo vprašanje, ki tudi še ni popolnoma rešeno, se nanaša na formulo, ki bi jo bilo treba najti glede problema,

kako nuditi posameznim državam garancije, ne da bi se vzbudil vtis ogražanja njihove neodvisnosti. (Tu gre zlasti za baltske države, ki garancije odklanjajo. Op. ur.) Ruska formula tega problema ne rešuje zadovoljivo.

VSESTRANSKA DOBRA VOLJA.

Da pa obstaja tako na angleški kakor francoski strani najboljša volja za čim skorajšnji sporazum, je najboljši dokaz to, da sta obe vladi pristali na odpošiljatev vojaške misije v Moskvo še pred sklepom političnega sporazuma. Dokaz enako dobre volje s strani sovjetske vlade je pa mnenje predsednika in zunanjega ministra Molotova, da nesoglasja, ki še obstajajo, niso nepremagljiva in da bodo vojaška pogajanja po vsej priliki sporazum le pospešila. Zato upa, da bodo vsa vprašanja angleško-francosko-ruskih pogajanj v doglednem času rešena tako, da bo rešitev v korist obstoječim prizadevanjem.

BUTLERJEVA IZJAVA.

LONDON, 1. avgusta. Pri včerajšnji debati v spodnji zbornici je v zvezi s Chamberlainovo izjavo govoril tudi državni podtajnik zunanjega ministrstva Butler, ki je posebno naglasil, da mora

biti vsakomur jasno zlasti eno dejstvo: da je Velika Britanija glavni iniciator in organizator fronte miru in da je dosegla njena odločna diplomacija ogromne uspehe v teku zadnjih mesecev, ko je bila izredno aktivna. Zunanje ministrstvo je bilo istočasno zaposleno s pogajanjmi v Tokiu. Mimo tega je bilo angažirano pri sklepanju dokončnega sporazuma s Poljsko in Turčijo, medtem pa še stalno v zvezi z zavezniško Francijo.

KOMENTARJI V LONDONU.

LONDON, 1. avgusta. Glavni predmet današnjih listov so včerajšnje Chamberlainove izjave v spodnji zbornici. Listi podčrtavajo zlasti Chamberlainove besede o odpošiljanju vojaške misije v Moskvo in pravijo, da je ta sklep angleške vlade dokaz, da sporazum med Londonom in Moskvo stvarno že obstaja in da so izgledi za skorajšnje sklenitev trojne zveze zelo ugodni.

ODMEVI V NEMČIJI.

BERLIN, 15. avgusta. Nemški tisk ugotavlja, da Chamberlainova včerajšnja izjava ni prinesla tiste senzacije, ki jo je napovedal del angleškega tiska. »Deutsche Allgemeine Zeitung« podčrtava, da je odpošiljanje angleške vojaške misije v Moskvo, preden je bil dosežen politični sporazum, le dokaz, da Velika Britanija popušča nasproti Moskvi v interesu svojih političnih ciljev. List pravi, da dela s tem Velika Britanija sama proti varnosti malih narodov. »Berliner Börsen-Zeitung« je pa posebno nezadovoljna s Chamberlainovo izjavo o Gdanku in stališču Poljske.

rezultata, ker so Japonci vztrajali pri zahtevi, da se morajo prej rešiti gospodarska vprašanja. Pododbor štirih se je sešel danes k novim posvetovanjem, a upanje na kak pozitiven rezultat je minimalno.

TOKIO, 1. avgusta. Agencija Domaj poroča, da je japonska vlada izdelala načrt o ureditvi vprašanja policije v Tiencinu in ga že dostavila angleški delegaciji. Očvor štirih bo imel sejo danes dopoldne. »Asahi Šimbun« piše, da bodo Japonci ostali pri svojih zahtevah, da pomoga 30 japonskih orožnikov izvrševati policijsko službo v angleški koncesiji v Tiencinu.

TOKIO, 1. avgusta. Reuter. Pododbor štirih angleško-japonske konference okrogle mize se je sešel danes ob 10. uri dopoldne in razpravljal dve uri. Po seji je bilo izdano poročilo, da se bodo razgovori nadaljevali popoldne.

Dramatični boj z dvema razbojnikoma v USA

NEWYORK, 1. avgusta. V Campignyju v državi Illinois sta dva maskirana razbojnika izvršila napad na poštni voz nekega potniškega vlaka, v katerem je bilo 560.000 dolarjev, namenjenih za vojaške plače. Napad je bil izvršen takoj, čim je vlak krenil z neke male postaje. Poštni uradnik je dal znak vlakovodji, ki je pospešil hitrost. Medtem se je bil v poštnem vozu srdit boj med uradniki in razbojnikoma. Eden napadalec je bil ranjen, skočil je z vlaka in je bil nato prijet. Drugi se je z revolverjem obranil vse do naslednje postaje, kjer je skočil v pripravljeni avto in pobegnil. Uradniki, ki so ohranili denar, bodo odlikovani

Zapiski

Rickard Sandler

Kakor smo že včeraj poročali, je imel v nedeljo švedski zunanji minister Rickard Sandler pomemben govor, v katerem se je dotaknil dveh važnih medna-

rodnih vprašanj: utrditve Alandskega otočja in garancij Finski. Glede prvega vprašanja nam je odkril, da je švedsko stališče bistveno drugačno, kakor se je prikazovalo doslej, zlasti iz nemških virov. Švedska še ni izrekla zadnje besede o Alandskem otočju in stoji na stališču, da bi imela služiti eventualna utrditev izključno le obrambi absolutne nevtralnosti tako Finske, kakor Švedske same. Vse druge namene Stockholm odklanja in je v tem smislu informiral tudi Moskvo. Prav tako, kakor Švedska ne želi, da bi se njena soseda Finska z Alandskim otočjem kakor koli zapletla v kake nemške kombinacije proti sovjetski Rusiji, tudi ne želi, da bi se ji, eventualno celo proti njeni volji, dale kake garancije proti Nemčiji. Sandlerjevo stališče je torej: vsa Skandinavija mora ohraniti tako nasproti državam osi kakor nasproti državam antante popolno nevtralnost, v kateri niso mogoče niti najmanjše koncesije.

Ureditev cest v protektoratu

»United Press« poroča, da je dobila češka vlada od nemških vojaških oblastev naročilo, da mora do najkasneje 1. septembra popolnoma urediti vse strateško važne ceste, zlasti v severnovzhodnem delu protektorata. Istočasno se pripravljajo ali na novo grade strateške ceste na Slovaškem vzdolž poljske meje. Nemška vojaška oblastva so pritegnila k tem delom tudi slovaške civilne delavce.

Razveljavljena pogodba

Kakor čitamo v zagrebškem »Jutarnjem listu«, je slovaška vlada sklenila s Poljsko poseben trgovinski dogovor, po katerem bi Slovaška dobavljala Poljski železno rudo, Poljska Slovaški pa premog. Še preden se je ta izmenjava pričela, je pa Nemčija prepovedala Slovaški vsak izvoz železne rude na Poljsko ali kam drugam.

Strateški pomen Albanije

Fašistična revija »Gerarchia« razpravlja o strateškem pomenu Albanije in pravi, da so se vsi boji med zahodom in vzhodom vedno odločili na Balkanu. V primeru nove evropske vojne bo korakala italijanska vojska iz Albanije proti Bosporu po stari vojaški poti, ki so jo hodili stoletja tudi Turki, le v obratni smeri. S tem pohodom bo Italija onemogočila prihod sovjetskega črnomoškega bojnega ladjevja v vzhodno Sredozemsko morje. Razen tega bo namen tega pohoda preprečiti Grčiji, da bi se pridružila nasprotnikom Italije in Nemčije. (Po objavi v »Vremenu«.)

Aretacija Nemcev v Lvovu

Nemški listi poročajo iz Lvova, da so poljska policijska oblastva izvršila v Lvovu hišno preiskavo pri vseh pomembnejših pripadnikih nemške narodne manjšine, prišla in zaprla med drugimi tudi predsednika Nemškega dobrodelnega društva Niemczyka in zaplenila vse premoženje. Poljski listi pa poročajo, da je prejemale to društvo finančna sredstva od zunaj in financiralo vso protipoljsko propagando v vzhodni Galiciji, zlasti tudi med Ukrajinci.

Gospodarska vojna med Poljsko in Gdanskom

POLJSKA JE ZAGROZILA, DA BO USTAVILA VES PROMET S SVOBODNIM MESTOM. — CHAMBERLAINOVA IZJAVA O GDANSKU.

GDANSK, 1. avgusta. Reuter. Poljski generalni komisar v Gdanku je prekinil dopust in se vrnil v službo. Izvesti hoče več potrebnih ukrepov zaradi gospodarske vojne, ki se javlja v zadnjem času med Gdanskom in Poljsko. Pred 15 dnevi so Poljaki zagrozili, da bodo umaknili svoje ljudi in ustavili vsak promet z Gdanskom, če se ne bo drugače postopalo z inspektorij v skupni tovarni margarina v mestu. Poljska je odklonila nadaljnje nakupovanje margarina iz te tovarne, gdanski senat je pa zagrozil z gospodarsko vojno, če se ne bodo spoštovani odloki svobodnega mesta. Trdi se, da so ribiči v Gdanku odpovedali na-

daljnje dobavljanje svežih rib Poljski, berlinska vlada je pa pripravljena finančno podpreti gdanski senat.

LONDON, 1. avgusta. Ministrski predsednik Chamberlain je v svojem včerajšnjem govoru o zunanji politiki izjavil, da svojim prejšnjim izjavam o Gdanku nima ničesar dodati in ničesar odvzeti. Dogodki, ki so se razvili po zadnji njevovi in Halifaxovi izjavi, pa dokazujejo, da se je napetost še povečala. Anglija popolnoma zaupa poljski vladi in poljskemu narodu, ki kažeta kljub zapletljajem občudovanja vreden mir in hladnokrvnost.

Slabi izgledi v Tokiu

CHAMBERLAIN GROZI Z RESNIMI UKREPI. — BREZUSPEŠNA POGAJANJA. — JAPONCI ZAHTEVAJO POLICIJSKO KONTROLO V TIENCINU.

LONDON, 1. avgusta. V svoji včerajšnji izjavi o zunanji politiki se je Chamberlain dotaknil tudi pogajanj z Japonsko in dejal, da se nanaša načelni tokijski sporazum le na priznanje obstoječih dejstev in ne pomeni nobene spremembe angleške politike in tudi ne priznanja pravic vojskujoče se stranke Japonski. Ako se bo hujškanje Japonske nadaljevalo in napadi na angleške interese ne bodo prenehali, bo angleška vlada prisiljena

poseči po resnih ukrepih. Glede enake odpovedi trgovinske pogodbe s strani Anglije, kakor je bila izvršena s strani USA, je Chamberlain dejal, da se to vprašanje proučuje in so v teku tudi zadevna posvetovanja z dominioni.

TOKIO, 1. avgusta. Včerajšnja popoldanska plenarna konferenca japonske in angleške delegacije, ki se je ukvarjala s političnimi, zlasti policijskimi vprašanji v Tiencinu, je ostala brez dejanskega

Gibraltar žalitev Španije

FALANGISTIČNI LIST »ARIBA« SE JE PRVI JAVNO OGLASIL Z ZAHTEVO PO VRNITVI GIBRALTARA ŠPANJI.

MADRID, 1. avgusta. Agencija Havas poroča: Glasilo falangistov v Madridu, dnevnik »Ariba« je objavil ob priliki 235. obletnice dneva, ka so Angleži vzeli Špancem Gibraltar, članek, v katerem pravi, da pomeni izguba Gibraltarja za Španijo trajno žalitev, za katero je odgovor-

ren ves španski narod, zlasti zaradi tega, ker ni imel nikoli dobre vlade. Dalje pravi, da se mora Španija spomniti izgube Gibraltarja posebno v sedanjem trenutku, ko imajo vsi Španci trdno vero v Caudilla in ko so trdno prepričani o sijajni bodočnosti, ki jih pričakuje.

Roosevelt za diktaturo?

SENZACIONALEN GOVOR PREZIDENTOVEGA SINA PO RADIU. PREPOVED VSEH FAŠISTIČNIH IN PODOBNIH ORGANIZACIJ.

WASHINGTON, 1. avgusta. DNB. Govor, ki ga je imel po radiu Elliot Roosevelt, sin ameriškega prezidenta, je vzbudil v kongresnih krogih veliko zanimanje. Elliot Roosevelt je med drugim zahteval razpust kongresa, ker je dokazal, da je nekoristen instrument. Sodijo, da predstavljajo te besede misli prezidenta Roosevelta. Trdijo, da Roosevelt z nestrpnostjo pričakuje trenutek, ko bo lahko raz-

pustil parlament in postal absoluten gospodar položaja.

WASHINGTON, 1. avgusta. Havas. Predstavniki dom je izglasoval zakon o prepovedi nošenja orožja in uniform. Prepoved je v zvezi z različnimi organizacijami, ki so se zadnje čase poskušale uveljaviti v Zedinjenih državah proti vsem predpisom.

Češka vladna vojska

ŠTELA BO 280 ČASTNIKOV IN 7000 VOJAKOV, KI BODO SLUŽBOVALI 25 LET KOT POKLICNA MILICA.

PRAGA, 1. avgusta. DNB. Ob proglašitvi protektorata nad Češko in Moravsko je Hitler odobril predlog, da se ustanovi zbor vladnih čeških čet v obrambo reda in miru. Predsednik protektorata bo vrhovni poveljnik zbora, predsednik vlade pa bo izvrševal vse upravne posle. Poveljnik bo imel naslov generalnega inspektorja s sedežem v Pragi. Inspektorji

bodo izven Prage še v Brnu in Kraljevem Gradcu, kjer bodo poveljevali mešanim bataljonom, nastanjenim v različnih garnizijah po protektoratu. Člani teh čet bodo lahko le Čehi, rekrutirali se bodo iz bivših vojakov. Prostovoljci bodo obvezani na 25-letno službovanje, učinkovito stanje zbora bo štel 280 častnikov in 7000 vojakov.

Pričetek italijanskih vaj vzdolž francoske meje

MILAN, 1. avgusta. Stefani. Drevi se bodo pričele veliko vaje suhozemske vojske v dolini reke Poča. V Milan, ki jeredišče generalnega štaba vaj, so že prišli general Pariani in drugi generali, med njimi tudi general Bastico, ki bo vodil vaje na terenu. Tu se je zbralo dalje tudi okoli 100 italijanskih in tujih častniških poročevalcev. Vaje si ogledajo posebne nemške, španske in madžarske vojaške misije.

Oboroževanje Turčije na morju

CARIGRAD, 1. avgusta. Turčija je naročila v angleških ladjedelnicah štiri podmornice, štiri torpedovke velikega tipa in dva minonosca. Najprej bodo zgrajene podmornice. V Carigrad je pa prispel včeraj poveljnik angleškega sredomorskega bojnega brodograja, admiral Cunningham na oklopni križarki »Warspite«.

Delavski nemiri v USA

CLEVELAND, 1. avgusta. Reuter. Delavci neke avtomobilске tovarne so zaprli delavnice in napovedali stavko. Prišlo je do spopada s policijo, 30 ljudi je bilo ranjenih. V bojih so uporabili bombe za soljenje, delavstvo je napadlo policijo s kamenjem in opeko. Več avtomobilov, ki so peljali stankokaz v tovarno, so stankajoči prevrnili in zažgali. Šele po hudih naporih se je posrečilo vzpostaviti red.

VRAČANJE ŠPANSKIH BEGUNCEV.

PARIZ, 1. avgusta. Havas. Po sporazumu med Berardom in Jordano je bila ob priliki predaje zlata iz Francije španski Narodni banki sprožena tudi akcija za povratek španskih beguncev. Španija je dala s svoje strani zagotovilo, da se bo povratek beguncev lahko pospešil na 2000 do 2500 dnevno.

Neprenehoma nam je pred očmi ideal, da mora postati ne samo po vsebini, marveč tudi po svojem obsegu in po tehnični dovršenosti najpopolnejši slovenski dnevnik, ki bo v korist in srečo naši severno-vzhodni obmejni pokrajini, a tudi vsem Slovincem in Jugoslovanom.

To terjata od nas položaj in čas v katerem živimo, ker bo prav od popolnega izpolnjevanja nalog sodobnikov odvisna v največji meri tudi usoda vseh tistih rodov našega naroda, ki pridejo za nami

Adolf Ribnikar.

Domaci zapiski

Kardinal Hlond ob slovesu

Vrvenje, ki ga je imela Ljubljana v kongresnih dneh, se je pomirilo. Ljudje so se razšli, včeraj se je poslovil tudi pežev legat kardinal Hlond. Za meje je Rakeku je poslal knezu namestniku Paulu naslednjo brzojavko: »Ko zapuščajte drago mi kraljevino Jugoslavijo po oblično uspelem mednarodnem kongresu Kristusa Kralja v Ljubljani, smatram svojo premilo dolžnost, poslati Vašemu kralju. Visočanstvu izraze najprisrčnejše zahvale za iskreno udeležbo jugoslovanske vlade na kongresu in pri sprejetem legata sv. očeta. Izražam Vašemu kraljevskemu Visočanstvu svojo najgloblje vdano željo, da se sreče Vašemu kraljevskemu Visočanstvu, kakor vsej kraljevini Jugoslaviji.« Dopisnik »Slovenca« je kardinal Hlond med drugim dejal, da odhaja navdušen in prepričan, da veličastnih vtisov z mednarodnega kongresa. Okvir kongresa ni mogel biti bolj veličasten in učinkovit, zato odhajajo vsi tuji udeleženci polni občudovanja in najlepšimi vtisi. Poslavlja se od slovenskega naroda z iskreno željo, da bi se kar so storili za kongres, rodilo obilno blagoslov na vseh področjih življenja. Zahvaljuje se Slovincem za vse veselje, ki so mu ga pripravili in ganjen kličo: Na veselo svidenje! — Kardinal Hlond se je s svojim kaplanom odpeljal iz Ljubljane v Pariz.

Zakaj ne obstaja v Jugoslaviji »slovensko vprašanje«?

Pod tem zaglavjem prinaša »Jugoslovanski list« članek dr. Ivana Pavičiča. Pravi med drugim: »V Sloveniji ne obstaja »slovensko vprašanje« kot državno vprašanje, ker se je med Slovenci na strani državnih oblastev vodila od zedinjenja dalje izključno slovenska politika. Slovenska narodna individualnost je prišla vedno do izraza. In kar je najvažnejše, upravo so držali Slovenci s svojimi ljudmi v rokah, in ti so poznali domače prilike. Na Hrvaškem je to bilo drugače. Slovenci niso nikoli dali povoda, da bi sumili v njihovo državočnost, zato se njih politične in kulturne prilike gledajo z vse drugim očesom kakor na Hrvaškem. Slovenci vidijo v sporazumu Srbov in Hrvatov samo, po njih sredstvo, s katerim si bodo tudi oni okrepili svoj položaj v Jugoslaviji. Hrvati pa vidijo v sporazumu tudi cilj za doseg tega. Pri Slovincih, ki žive kompaktno kot narodna celina na izključno slovenskem ozemlju, ni prišla nikoli na dnevni red razmejitev grunta, kar je na Hrvaškem, kjer bivajo Hrvati in Srbi pomensko drugače. Z agilnostjo so umeli Slovenci razširiti svoj življenjski prostor v državi tudi izven Slovenije, Hrvati pa niso mogli niti na svojem teritoriju obdržati prevlado v vodstvu državnih poslov. Tudi hrvaški ministri niso uživali zaupanja naroda. Pri Slovincih ima glavno vlogo sedanost, pri Hrvatih pa dominira tradicija preteklosti. Hrvati so svojo politično individualnost zgradili v težkih prilikah pred stoletji, Slovenci pa nočejo živeti od rent, temveč vežejo svojo usodo v svobodni Jugoslaviji z usodo hrvaškega in srbskega naroda.

Veliki patrioti

Poleg običajnih smrtnikov, ki ljubimo svojo zemljo po prirodnem, notranjem nagonu, neodvisnem od osebnega položaja v službi in družbi, imamo še druge »patriote«, ki so tako rekoč zlitji z državo, da si sploh ne morejo misliti, da bi brez njih lahko obstajala in napredovala. Dokler vrše ti oblast v imenu države, gledajo vedrega čelja v bodočnost, vse jim je lepo, radostno, globok patriotizem jih preveva, lepše jim ne more biti, nebo jim je brez oblačkov, obzorje jasno in sončno. To so dnevi cvetočega optimizma velikih patriotov. Oh, kako sladko je delati za državo... Pa pridejo dnevi, ko vržejo take patriote s prestola oblasti. Nenadoma so spet črni oblaki nad obzorjem, država je na kraju prepada, velikega patriota objame val razočaranja. To so dnevi mračnega pesimizma velikih patriotov. Njih razočaranje je veliko, zaman vpijejo okrog, da je država v nevarnosti, zanje se nihče ne zmeni, država gre tudi brez njih svojo po dalje. Kako težko je velikim patriotom živeti brez oblasti... (»Napred«.)

Stanje angleške vojske v Indiji

LONDON, 1. avg. DNB. Državni podčelnik v ministrstvu za zrakoplovstvo je izjavil, da so efektivni angleških čet v Indiji znašali 1. julija 2630 častnikov in 37.660 vojakov. Stanje je v primeri z lanskim letom precej zmanjšano, ker so prestavili nekatere čete v druge dele imperija. Premeščen bo v kratkem še en konjeniški polk iz Indije.

CVETKOVIČ V CAVTATU.

BEOGRAD, 1. avgusta. Ministrski predsednik Cvetković je včeraj na svojem potovanju po južni Dalmaciji dospel v Cavtat, kjer mu je prebivalstvo priredilo srčeren sprejem.

ANGLEŠKI KRALJ NA POČITNICAH.

LONDON, 1. avgusta. DNB. Kralj in kraljica sta odpotovala s hčerkama v poletni gradišč Balmoral, kjer bosta prebila počitnice.

NAPORI ZA NOVO HOLANDSKO VLADO.

AMSTERDAM, 1. avgusta. Stefani. Kraljica Viljemina nadaljuje s konsultiranjem glede sestave nove vlade. Imenujejo se trije kandidati: katolik Dekers, bivša ministra Walter in Sayk.

NOV LETALSKI NAPAD NA ČUNGKING.

ČUNGKING, 1. avgusta. Havas. V minuli mesečni noči je japonsko letalstvo bombardiralo Čungking. Nekaj bomb je padlo v sredino mesta, ostale pa v reko. Protiletalske baterije Kitajcev so uspešno posegle v boj.

IRSKI TERORIZEM.

LONDON, 1. avgusta. Havas. Scotland Yard je aretiral 19-letno dekle, ker je prekršila odredbe proti terorizmu. Blizu Liverpoola je bilo sedem eksplozij. Prebivalstvo je vznemirjeno. Preiskava je dognala, da je prišlo do eksplozije zaradi prenatrpanosti plina v kanalizaciji, ki je bila po zadnjih poplavih poškodovana.

LONDON, 1. avgusta. Danes je bila podpisana že 19. uredba o izgonu irskih teroristov iz Anglije.

PROHIBICIJA V INDIJI

BOMBAY, 1. avg. Reuter. Opolnoči bo stopil v veljavo novi zakon o prepovedi točenja alkoholnih pijač domačinom. Evropeci bodo dobili pijače v dovoljeni meri. V mestu je bilo zaradi tega že več zborovanj, doslej poteka življenje mirno.

Mariborska napoved. Prevladovale bo spremenljivo, oblačno, toplo in malo vetrovno vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura 31,5, danes zjutraj 17,3, opoldne 25,4.

Novice

Spominska svečanost koroških borcev

Tam, kjer je bil pred 20 leti center obrambe pred Nemci, ki so pritiskali že v gornji del Savinjske doline, v Ljubnem, tam je priredila v nedeljo gornjegrajska krajevna organizacija Legije koroških borcev veliko spominsko svečanost.

Že rano v nedeljo so se začeli v Ljubnem zbirati koroški borci, ki so prihajali peš, na kolesih in v avtomobilih iz Maribora, Slovenjega Gradca, Ljubljane, Celja, Guštanja ter iz Mežiške, Saleške, Celjske in Savinjske doline. Sprejem gostov je bil pred mostom v Ljubnem, kjer so se zbrala številna društva iz Ljubnega, med njimi Sokol, Slovenski fantje in dekleta, gasilska četa, združeni pevci, zastopniki oblastev ter velika množica občinstva in mladine, ki je navdušeno pozdravljala prihajajoče borce. V prvih vrstah smo videli zastopnika Zveze legionarjev iz Maribora podpolkovnika v p. g. Cvirna, zastopnika Zveze Maistrovih borcev iz Maribora g. Feldina, predsednika Legije koroških borcev iz Ljubljane polkovnika v p. g. Andrejka, zastopnika vojnihi dobrovoljcev iz Ljubljane g. Fona, zastopnika zagrebških rezervnih oficirjev g. Zupanca in druge. Pri sprejemu jih je pozdravil predsednik gornjegrajske krajevene organizacije LKB g. dr. Ervin Mejak.

Od tod je krenil sprevod v cerkev, kjer se je brala maša za padle borce na našem severni meji. Sledilo je na veseljem prostoru na Forštu slavnostno zborovanje, kjer je dr. Mejak orisal boje v pre-

Pismo uredniku

Gospod urednik! — V Vašem cenjenem listu št. 167 od 25. julija piše g. Joža Malenšek v spominih na generala Maistra v zadnjem odstavku: Brez spomenika... V št. 11ju se je konstituiral takoj po njegovi smrti odbor z namenom, da postavi Maistru na meji skromen spomenik, a menda je vse zaspalo...

K tem vrsticam, stvari na ljubo in da ne bo javnost slabo poučena, da res ne spoštujemo naših velikanov, sporočamo naslednje:

Pri občnem zboru podružnice C. M. D. v aprilu 1937 je bil sprožen predlog — učitelj Šeško — naj bi se tuk. šola preimenovala po junaku generalu Maistru, ki ima levji del zasluga, da je št. 11j ostal pri materi Jugoslaviji.

Ker o spomeniku, ki se ga je res mislilo postaviti na šolskem prostoru, ni bilo več govora — zakaj? ne vem — je podpisani stavljal ta predlog na dnevni red seje učiteljskega zbora 9. IV. 1937 in kraj. šol. odb. 18. IV. Vsakokrat so bili vsi prisotni za preimenovanje s pripombo, naj bi se izvršila za proslavo 150letnice obstoja šole in 20-letnice naše države. Ko je ministrstvo prošnji ugodilo, se je pojavil na pročelju šole, ob državni cesti velik in ponosen napis: **Državna ljudska šola generala Maistra**. Vsak minoidi ga prav lahko vidi: Kdor na vpraša, mnogo je inozemcev, ki sprašujejo, se jim lepo pove, kdo je bil Maister in zakaj nosi šola to ime. Tako polagoma spoznajo in vidijo, da spoštujemo svoje velikane. Mnogim sem tudi pokazal njegovo sliko, ki visi v šolski veži. Po mojem skromnem mnenju je to najboljši spomenik, ki bo večno ostal. Otroci se pa ob vsaki priliki pouči, kdo je bil general Maister in da je bil tudi Volanov, vsak bo v poznejših letih gotovo s ponosom rekel: »Hodil sem v šolo generala Maistra«. In še ko vidi njegovo sliko z ostrim pogledom in dolgimi brki, si ga še bolj vtisne v spomin.

Torej je — spomenik! Res je, da marsikateremu ta spomenik ni ljub, a Bog pomagaj, se mora pač živjeti!

Za mojo osebo sem sploh proti mrtvim spomenikom, ki jih nevrime lahko pokonča. Povsod naj bi gradili le take spomenike, kakor šole ali bolnišnice, ki bi naj nosile imena pokojnih ali živih velikih naših mož, ker bi s tem dokazali vsemu svetu, da smo kulturni ljudje in da naše velikane res spoštujemo. Pogledimo v Bolgarijo! Vse njihove šole so preimenovali po velikih možeh.

Sardeč Adam, št. 11j.

vratni dobi. Po slavnostnem zborovanju je bila odkrita spominska plošča na Brumetovi hiši, kjer se je 9. maja 1919 ustanovila celjska legija z 89 frontnimi vojaki, po večini dijakov, ki so zasedli mejne gorske vrhove nad Ljubnim. Posebej pa je še podpredsednik Zveze legionarjev podpolkovnik v p. g. Cvirn omenil zasluge pokojnega generala Maistra za vso severno mejo, ki nam je priboril s svojimi borci lep kos slovenske zemlje. V osvobodilnih bojih je takrat padlo preko 300 mož. **Zadnji čas bi tudi bil, da bi država poskrbela za še živeče borce, ki so se borili za našo severno mejo ter jim dala isto priznanje ter iste ugodnosti in pravice, ki so jih prejeli solunski dobrovoljci. Kakor solunski, tako so se tudi**

naši koroški borci borili za isto državo.

Za njim je predsednik LKB polkovnik v p. g. Andrejka poudaril hitrost, s katero je poročnik Malgaj že 6. novembra s svojo komaj 36 mož veliko četo odšel osvojevat Koroško, 10. novembra pa je tudi poročnik Rode krenil iz Celja v Maribor z 200 možmi. Za njim so govorili še učitelj Gačnik iz Guštanja, Feldin za ZMB v Mariboru in Zupanc za rezervne oficirje iz Zagreba. **Dr. Mejak** pa je prečital resolucijo LKB ter zaključil slavnostno zborovanje.

Na veliko narodno veselico popoldne so prišli tudi komandant celjskega polka polkovnik g. Dejar Liberat, podpolkovnik V. Krasnik in komandir orožn. čete iz Celja.

Marija Snežna dobi zdravstveni dom

27. julija je bil sestanek pri Mariji Snežni glede osnovanja zdravstvenega doma, ki naj bi služil za zdravstveno povzdigo obmejnih prebivalcev tega predela Slovenskih goric. Sestanka se je udeležil g. ravnatelj Higijenskega zavoda v Ljubljani dr. Ivo Pirca, upravnik Zdravstvenega doma v Mariboru g. dr. Josip Vrtovec, domači zdravnik g. dr. Kapralov, gg. župniki okoliških far, gg. župani in občinski zastopniki občin Velka, Sv. Ana, Sv. Jurij in Sv. Jakob ter šolski upravitelji bližnjih šol. Lokalni faktorji so kazali za novo ustanovo izredno zanimanje, predvsem so pa s hvaležnostjo pozdravili izjavo g. direktorja dr. Pirca,

da bo k osnovanju in vzdrževanju doma izdatno prispevala kraljevska banska uprava in Higijenski zavod v Ljubljani. Zastopniki občin so rade volje prevzeli nase skrb za izposlovanje deljenega prispevka k vzdrževanju zdravstvenega doma. S tem so bili ustvarjeni vsi potrebni pogoji za oživetje prekornostne zdravstvene postojanke na skrajni meji naše domovine ter je že sedaj povsem gotovo, da bo novi zdravstveni dom mogel začeti s svojim poslovanjem že to jesen. V domu bo dežji dispanzer in šolska poliklinika ter ubožna ambulanca. Poneje bo priključeno domu še tudi kopalnice in protituberkulozni dispanzer.

Letos bo srednja vinska letina

V ljutomerskih vinogradih bo letos srednja letina. Grozdje je sicer lepo, vendar ga ni toliko kakor lani. Krivda je v tem, da je v času, ko je trta najlepše cvetela, deževalo. Posebno rane sorte so zelo slabe. V štrigovskih vinogradih pa bo letina še slabša in bo ponekod dosegla komaj polovico lanskega pridelka. Vsako leto se pojavlja v zvezi z vinsko letino vse polno raznih vprašanj, ki terjajo rešitve. Vprašanje pocenitve galice se je letos poslabšalo in je galica bila vedno dražja, končno, ko bi jo pa najbolj rabili, pa je galice zmanjkalo. Ker so vinogradi precej oddaljeni od prometnih zvez in je zaradi tega prodaja vin zelo otežkočena, se že več let pojavlja vprašanje **zadružne kleti v Ljutomeru**. Ljutomer je center na-

šega vinogradništva, pa bi nujno potreboval zadružno vinsko klet, tako, da bi vinski trgovci lahko poskušali vino direktno v Ljutomeru iz soda, ne pa iz poslanih vzorcev, ki nikoli ne odgovarjajo vinu, ki je v večjih količinah v sodih. Tudi **vprašanje viničarjev** dela mnogo skrbi in upamo, da bo z novo uredbo enkrat za vselej rešeno. Je pa še mnogo drugih vprašanj, kakor **zasajanje opušenih nasadov, vprašanje kletarstva** itd. Naše ljutomersko vinarstvo je treba dvigniti, tako, da bodo naša znana ljutomerska vina dobila še večji sloves in osvojila domači in tuji trg. Pri tem pa je treba upoštevati, da se mora našemu vinogradništvu tudi nekaj nuditi, ne samo od njega zahtevati!

o. Tri vagoni soli so potrosili od Tyrševe ceste do stadiona v Ljubljani za časa kongresa, da bi se po cesti tako ne prašilo.

o. Gornja Radgona dobi falsko elektriko. Znano je, da je Gornja Radgona z zdraviliščem Slatina Radenci dobivala elektriko iz Nemčije. Te dni pa je banska uprava potrdila pogodbo o elektrifikaciji Gornje Radgone in obmejnih krajev od strani falske elektrarne. Z deli bodo kmalu pričeli, tako da bo domača elektrika zasvetila že koncem leta.

o. Tudi v Murski Soboti »črna borza«. Pred meseci smo poročali o delovanju »črne borze«, ki je imela svoje niti razpredene po celi državi. Tudi v Prekmurju so na delu ljudje, ki po zelo visokih cenah kupujejo tuje valute v spekulativne namene.

Celle

c. Smrtna kosa. Pred Grofijo je umrl upokojeni železničar Franc Rupš, v javni bolnišnici pa 10 letni sin upok. žel. zvanika Tomislav Stopar.

c. Na Celjski razstavi vlada dnevno živahen promet. Razstavo obišče vsak dan dosti domačinov in tujecev. V sredo zvečer bosta igrali na veseljem prostoru dve godbi in sicer celjska vojaška godba in neka priznana kmetska godba, ki bo nudila obiskovalcem mnogo zabave.

c. Pekovska stavka v Celju je končala in so pomočniki zopet pričeli z delom. Popolni sporazum še sicer ni dosežen in se bodo pogajanja nadaljevala danes. Tudi je določeno, da mora kolektivna pogodba biti danes podpisana. Ni pa izključeno, da bodo pomočniki stopili zopet v stavko, ako ne bi bilo mogoče doseči popolnega sporazuma.

n. Nova ležišča boksita je odkril v bližini Banja Luke banjaški geolog Ivan Jedliček. Odkriti boksit je odlične kvalitete.

c. Statistika umrlih. V mesecu juliju je umrlo v Celju 36 oseb in sicer 12 v mestu 24 v bolnišnici.

c. Pogreba dveh znanih Celjanov sta se vršila včeraj popoldne. Na okoliškem pokopališču so položili k večnemu počitku 91 letnega učitelja v p. in posestnika Toma Graha. Pogreba se je udeležilo poleg drugega občinstva mnogo stanovskih tovarišev pokojnika. — Na mestnem pokopališču so pokopali 56 letnega Draga Zabrkarja, upokojenega žel. uradnika in bivšega celjskega podžupana. Tudi tega pogreba se je udeležilo mnogo stanovskih tovarišev pokojnega in drugega občinstva. Naj bo obema ohranjen časten spomin!

c. Združeno grafičnih faktorjev Jugoslavije je imelo v nedeljo popoldne v Laškem občni zbor. Na občnem zboru so se poleg dnevnega reda reševali tudi razne stanovske zadeve. Predsednikom Združenja je bil izvoljen g. Slavko Kovačič iz Zagreba, podpredsednikom pa g. Makso Dachs iz Ljubljane. Tajnik Združenja je g. Kodrin iz Zagreba, blagajnik g. Vladimir Koželj iz Ljubljane.

c. Sestanek vseh kulturnih in narodnih društev bo danes ob 18. v posvetovalnici mestnega poglavarstva. Na sestanku bo razgovor o organizaciji obiska festivala narodnih noš na Mariborskem tednu.

c. Trboveljski slavčki so priredili v nedeljo dopoldne in popoldne na vabilo prirediteljev razstave koncert na Celjski razstavi. Mladi in priznani pevci so na obeh koncertih zapeli na veseljem prostoru vrsto narodnih pesmic iz svojega bogatega sporeda in želi za svoj naslop velik aplavz. Tovarnar g. Kudiš je pri dopoldanskem koncertu pogostil mlade pevce. Obed so imeli pri gostoljubnih celjskih družinah, po obedu pa so se kopali v Savinji. Tudi v kopalnišču so zapeli nekaj pesmic. Po popoldanskem nastopu so se odpeljali z vlakom veseli nad uspehim izletom tja, kjer »je črna dim, črna fabrika pod njim«.

c. Napad na kolesarja. Ko se je vozil 43 letni posestnik Ignac Smid iz Stranice pri Konjicah s kolesom po cesti, ga je v okolici Slovenske Bistrice na cesti napadel z vilami posestnik Anton Trol iz Klopc pri Slovenski Bistrici. Zlomil mu je levo roko pod kolmelem in mu prizadejal hude poškodbe na prsih. Prepeljali so Smida v celjsko bolnišnico.

c. Mestna občina bo 3. avgusta oddala letošnji pridelek sadja na svojem posestvu na Dobrovi št. 7 in 8. Drazilcelj naj se zberejo ob 4. pop. na licu mesta.

c. Svojo ženo je nevarno poškodoval. Ko se je vračal v soboto okrog polnoči domov 36 letni delavec Ivan Krevselj iz Gove pri Smartnem ob Paki, se je v vinjenosti pričel pripraviti s svojo 33 letno ženo Franciško. V jezi je Krevselj pograbil nož, ter svojo ženo z njim osemkrat zabodel. Prizadejal ji je težke poškodbe in so jo prepeljali v celjsko bolnišnico. Krevselj je po dejanju pobegnil in ga je v Celju aretirala policija. Izročen je bil okrognemu sodišču.

c. Sokolska gozdna šola v Soteski pri Mozirju izvede v soboto 5. avg. ob 20. borbeni prizor napad in obrana taborišča. Sodeluje vojska in tečajniki gozdne šole.

c. Nesreče. 26 letnemu delavcu Jožetu Dolancu iz Dobovca pri Sv. Juriju pod Kumom je pridelu strgalo meča na levi nogi. — 22 letnega Emila Eminovića iz Djujakovića pri Kačaniku je pri vaji poškodovala bomba na glavi, bomba se je pri vaji razpočila. — 24 letni delavec Ivan Roje iz Lisc se je s kolesom zaletel v neki tovorni avto. Pri tem si je težko poškodoval desno nogo v gležnju. — Vsi se zdravijo v celjski bolnišnici.

Ptuj

p. V soboto je bil na Ptujski gori pogreb gimnazijca Mirka Jagra. Bil je v Celju na počitnicah, toda s počitnic so ga pripeljali mrtvega. Na grobu mu je govoril p. Kostantin Ocepek. Pogreba se je udeležilo tudi nekaj dijakov ptujске gimnazije.

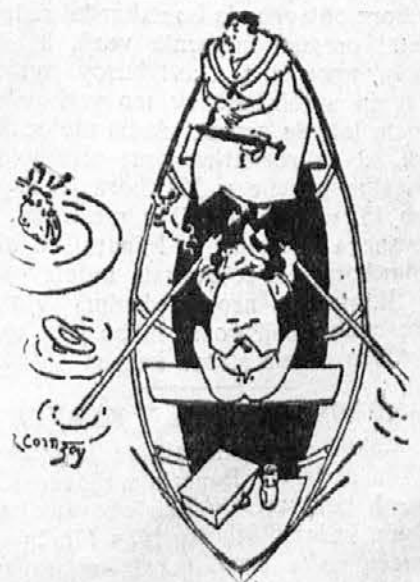
n. Bolgarski junaki pridejo v Beograd. Zveza Sokolov kraljevine Jugoslavije je povabila Zvezo bolgarskih Junakov na vsesokolski zlet 1941 v Beogradu.

n. Na tisoče svinj je rešil pogina. Uspešno zdravilo proti svinjski kugi je iznašel Ivan Ljubojević iz Bjelovara. Iznajditelj, ki je rešil že na desetine tisočev svinj, prodaja zdravilo proti svinjski kugi po 20 din. S tem zdravilom se lahko reši 20 svinj. Zdravilo izdeluje iz neke rastline, ki raste v Dalmaciji. Ljubojević dobiva stalno pisma, ki so polna priznanja tudi od veterinarjev.

n. Najlažja violina na svetu. Siromashen izdelovalec instrumentov Franjo Maroti iz Splita je bral pred leti, da je neki Švicar napravil 320 g težko violino, da je postal zaradi tega slaven in da je dobil za svoje delo nad 1.000.000 din nagrade. Strokovnjaki so tudi izjavili, da lažje violine ni mogoče sestaviti, ker ne bi prenesla napor strun. Franjo Maroti pa se je vrgel na delo in napravil 220 g težko violino, ki vzdrži napor strun 36 kg. Tako imamo v Jugoslaviji najlažjo violino na svetu.

n. Boginja Pravice je izkopal na svoji njeni blizu Gnjan v Srbiji neki kmet med obdelovanjem. Ohranjena bronasta figura predstavlja boginjo Pravice z zavezanimi očmi in mečem. Kmet je prodal bronasto figuro, ki je ležala v zemlji iz rimskih časov, gnjanškemu starinarju.

n. 9 vagonov pšenice in 18 konjev je uničil ogenj na posestvu Geze Rosenberga v Belem Manastiru. Sumijo, da je bil ogenj podtaknjen iz maščevanja.

Hudiča, čemu me otepaš z veslom po glavi, saj bom vseeno utonil...

Maribor

Večno pereče vprašanje najemnin

O poglavju hišnih najemnin se je od leta do leta že mnogo pisalo in storilo glede stanovanjskega vprašanja že mnogoteri poskus. To je tudi razumljivo, ker spada ta zadeva v drugo življenjsko potrebo, in to pri nas še celo ni menda države, kjer bi bile najemnine tako visoke kot pri nas, kjer poberejo skoro 1/3 mesečnih prejemkov.

Vemo, da ni to vprašanje naša lokalna zadeva, marveč da je vsesplošno. Povsod vlada eno in isto načelo, da se mora vsaka investicija čim bolj obrestovati. Torej čim višje najemnine. Tudi je res, da ni pri nas v tem oziru najslabše in da raste najemnina sporedno s porastom mest. Hišni gospodarji reagirajo na vsak dotok in se poslužijo tržnega načela:

Čim večje povpraševanje, tem višja cena (najemnina). Le redke so izjeme, ki bi uvaževale težke socialne razmere hišnih najemnikov in temu primerno odmerili najemnino. Obratno! Večini hišnih gospodarjev, zlasti pa večkratnih hišnih posestnikov, je stranka le številka. Te številke so pretežno državni uradniki, ki nimajo od svojih mesečnih prejemkov drugega kot to, da posredujejo pri njih tretjini med službodajalcem (državo) in hišnim lastnikom. Ta se običajno opravičuje z visokim hišnajemninskim davkom in zadevnimi dokladi, ki da stalno rastejo in pobero skoro vso najemnino. Nič pa ne pové, da vse to pravočasno prazvali na najemnika in si tako odmeri precejšnje obresti. Uradniške plače stalno

padajo, ne toliko valutarno, kolikor radi višanja cen, radi trga. Pri stalnih in posvetenih strankah bi morali hišni gospodarji to upoštevati vsaj pri ureditvi (vzdrževanju) stanovanjskih prostorov in upoštevati njih utemeljene želje. Naj navedemo n. pr. stranišča in električno razsvetljavo, česar mnogo starejša in že davno amortizirana poslopja nimajo niti na hodniku, niti v pralnici in kletnih prostorih. Mislimo, da bi morali iz varnostnih razlogov poseči tukaj vmes politična, oziroma policijska oblast.

Dobro se zavedamo, da je mogoče bolj socialna rešitev tega problema edino na dvojen način: z intervencijo državne uprave in s temeljito organizacijo najemnikov.

Najemnik.

Gluhonemnico v Maribor!

Ena največjih težav za starše gluhonemnih otrok je v dejstvu, da Maribor nima tozadavnega internata, odn. šole. Ako pomislimo, da biva v bivši mariborski oblasti vsaj toliko prebivalstva kakor v bivši ljubljanski, bi samo to dejstvo priporočalo ustanovitev enakega zavoda v Mariboru. Povrh so ljubljanske gluhonemnice prenapolnjene, dalje morajo gluhonemi otroci prepotovati iz naših krajev dolgo pot, ako se vračajo v zavod, kar zlasti revne starše občutno stane; vse to govori za tako ustanovitev. Mnogi iz bojzani radi prevelikih stroškov svoje gluhoneme dece ne spravljajo v zavod, drugi bi zopet radi obiskali svojo dečo, ki je v zavodu, pa ne zmorejo stroškov. Marsikateri otrok bi bil sposoben za obisk gluhonemnice, pa se starši vseeno boje stroškov za negotov sprejemni izpit, ali pa se strašijo oddaljenosti. Pa jim je baš tak otrok še bolj na srce priraščen, da nadoknadijo skopo naravo, ki njihovemu otroku ni dala sluha, odnosno ga je bolezen vzela. Šolan gluhonem otrok postane isto tako koristen član človeške družbe, dostikrat celo koristnejši, kakor normalno razvit človek. Šele tedaj postane socialno breme, kadar mu ni dano razviti ostale čute v gluhonemnicah. Nimamo pri roki statistike gluhonemnih otrok na bivšem Štajerskem, a brez dvoma jih je dovolj za samostojno šolo. Razbremenila bi se ljubljanska gluhonemni-

ca, ki nikdar ne bi smela biti prenapolnjena radi boljšega napredka otrok, sprejetih bi pa moglo biti v te prepotrebne zavode več otrok, ki sedaj ne morejo vanje.

Največ gluhoneme dece najdemo v socialno najsihibkejših plasteh in baš to dejstvo zahteva, da tem najsihibkejšim plastem olajšamo socialno breme z novo gluhonemnico. Danes bi lahko trdili, da so socialne prilike v bivši mariborski oblasti med širokimi ljudskimi plastmi relativno slabše nego v bivši ljubljanski, da so socialne bolezni pogostejše, da so posledice občutnejše in da so dani mnogi predpogoji, da bo število gluhoneme dece naraslo. Imamo kraje, kjer ljudje ne kličejo zdravnika, ko otrok zboli za boleznijo, katere posledica je otrokova gluhonemnost.

Dokazov je dovolj za potrebo ustanovitve takega zavoda v Mariboru, ki ima poleg tega še troje učiteljskih šol, nikjer pa ne morejo dobiti učiteljski kandidati primeren vpogled v vzgojo gluhoneme mladine, katero utegnejo srečati pozneje v svoji šolski praksi. Pravično bi bilo, da zastavijo merodajni činitelji vso svojo voljo, da se ustanovi še letos taka šola ter se naša javnost na tak način oddolži 90 odstotnim žrtvam socialne bede med delovnim narodom. Zlasti bi pa obrnili pozornost našega učiteljstva v to smer na naši državni meji.

Zaključek na gozdarski šoli

Preteklo — deveto — šolsko leto se je na gozdarski šoli v Mariboru zaključilo 29. julija. Sklepni izpiti so bili v času od 22. do 28. julija. 29. julija so bila gojencem razdeljena spričevala sklepnih izpitov. Ob tej priliki je imel zastopnik kraljevske banske uprave gosp. svetnik inž. Šulgaj Franc kot predsednik izpitne komisije in ravnatelj zavoda inž. Ziernfeld Zmago poslovljni govor. Uspeli prete-

klega šolskega leta so v splošnem prav zadovoljivi. Z odličnim uspehom je napravil izpit 1 gojenec, 12 gojencev s **prav dobrim uspehom**, 12 gojencev z **dobrim uspehom** in 7 gojencev z **zadostnim uspehom**. Od 32 gojencev je bilo iz dravske banovine 14 gojencev, 3 iz zetske, 2 iz dunavske, 11 iz savske, 1 iz moravske in 1 iz varčarske banovine.

Škof dr. Tomažič pri dr. Korošču

Mariborski škof dr. Ivan Tomažič je po kongresu včeraj dopoldne obiskal dr. Korošca v Begunjah na Gorenjskem in ostal z njim dalje časa v pogovoru.

PREGLED MOTORNIH VOZIL.

Predstojništvo mestne policije v Mariboru objavlja, da bo naknadni redni polletni pregled motornih vozil, ki služijo javni uporabi, t. j. avtobusov, avtotaksijev in avtoizvoščkov ter vseh v letošnjem letu še nepregledanih motornih vozil, ki so registrirani pri predstojništvu mestne policije v Mariboru, 2. avgusta, ob 15. uri, na dvorišču mestnega avtobusnega podjetja v Plinarniški ulici v Mariboru. Po 2. avgustu avtoizvoščki z v II. polletju nepregledanimi avtomobili ne bodo smeli voziti in bo take avtoizvoščke zadelo stroga kazen.

SMRTNA NESREČA V KAMNOLOMU.

Kakor smo poročali, se je v Spodnji Voilčini pri Sv. Rupertu v Slovenskih goricah ponesrečil v Muršakovem kamnolomu priletni delavec Ivan Merčnik. Nesreča se je zgodila pri razstreljevanju skalovja. Delavci so se sicer umaknili pred strelom za gm, ali kos skale je le zadel Merčnika ter mu prebil lobanjo.

MOTOCIKLIST ČEZ OTROKA.

V Studencih je povozil neki motociklist 6-letnega Antona Ramuta. Nesreča se je zgodila, ko je fantek stekel za materjo čez cesto. S prebito lobanjo so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer upajo, da mu bodo rešili življenje.

m. Poročita sta se g. Anton Flerin, damski krojaški mojster, in gdč. Jožica Kramer, damska krojačica.

m. Iz banovinske službe. Za banovinskega zvaničnika III. pol. skup. je imenovan Jernej Ambrožič, služitelj v bolnišnici v Mariboru; za banovinskega uradniškega pripravnika pri ravnateljstvu banovinske vinarske in sadjarske šole v Mariboru je postavljen inž. Alojz Lovko.

m. Premeščen je iz Maribora k pošti Ljubljana I inspektor Julij Pilat.

m. Avtomobilska nesreča mariborskih kinopodjetnikov. V Nemčiji sta se z avtomobilom ponesrečila kinopodjetnika gg. Guštin in Valjak. K sreči sta dobila le lažje poškodbe, dočim je vozilo razbito.

m. Gimnazijski tabor na Kozjaku. Naš zapuščeni obmejni Kozjak je obiskala skupina dijakov mariborske klasične gimnazije, ki je taborila pod vodstvom prof. Gruntarja na Gradišču. Fantje so pomagali obmejnim ljudem pri vseh delih na polju in doma. Po večerih pa so predvajali zanimive poučne filme. Te dni so se taborniki vrnili z meje in so bili priča prav iskrenega slovesa.

m. Ergaverjevo truplo naplavljeno. Te dni je Drava v Gorišnici pri Ptujju naplavila truplo Josipa Ergaverja, ki je nedavno v Studencih utonil.

m. Pri krvavem pretepu v Studencih sta bila napadena Simon Šigovec in njegova žena. Oba sta bila precej hudo poškodovana, da so ju morali prepeljati v bolnišnico. Izvedeli smo, da ni Šigovec nikak pijanec in brezposeln delavec, ampak da se preživlja s prekupčevanjem sadja in da si je celo sam zgradil svoj dom.

m. Na pogodni odpust so izpustili iz tukajšnje moške kaznišnice 11 kaznjencev, ki so jih na policiji daktiloskopirali in odpravili v domovinske občine.

m. Tatvina kolesa. Na Aleksandrovi cesti je bilo izpred neke hiše ukradeno kolo delavcu pri železniški sekciji Francu Zuncu.

o. Avto v občestnem jarku. Zadnje čase se kar množijo avtomobilske nesreče. Tako je na banovinski cesti med Selnico ob Dravi in Sv. Ožboldom zavozil z osebnim avtom v občestni jarek podjetnik Matevž Čas, ko se je hotel izogniti nekemu kolesarju. Avto se je prevrnil, vendar pa se ni nihče teže poškodoval.

m. Z motorja je padel in se občutno poškodoval po nogah mehanikarski mojster Marjan Kumel s Ptujске ceste na Tezmem. Nesreča se je zgodila na Tržaški cesti.

Nov pravilnik za delavce državnih prometnih ustanov

Oblastni odbor Udruženja jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev Ljubljana, je razmotril določbe novega pravilnika za delavce državnih prometnih ustanov ter je ugotovil, da so mnoge določbe novega pravilnika slabše od dosedanjih. Največje hibe novega pravilnika so določbe glede: 1. stalnosti, 2. polne zaposlitve, 3. povečanih dnevnic in 4. pokojninskega zavarovanja.

Po dosedanjem pravilniku je imel železniški delavec pravico do stalnosti po 3 letih službe ob izpolnitvi predpisanih pogojev; po novem pravilniku pridobitev stalnosti ni avtomatska, temveč je docela odvisna od volje upravnih organov. Stalnim delavcem ni zajamčena polna zaposlitev za vse delavne dni, za stalne delavce progovzdruževalne službe so pa nove določbe glede zaposlitve celo slabše od dosedanjih.

Določbe glede priznavanja in izplačevanja povečanih dnevnic se sicer niso poslabšale napram dosedanjim, so pa nepopolne, ker ne določajo podrobne višine po druginjskih razmerah, sposobnosti delavca, sistemu dela in vrsti obrti. Tudi ni priznanje povečanih dnevnic obvezno, temveč je v popolni odvisnosti od volje upravnih organov.

Novo določbe pokojninskega zavarovanja

m. Huda krava. Na paši je brenila domača krava pastirčka Franca Radolca pri Račah ter mu zlomila nogo. Prepeljali so ga v bolnišnico.

m. Tudi iz zibelke je nevarno pasti. V mariborsko bolnišnico so prinesli iz Sp. Žerjavcev pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah 2 leti starega viničarjevega sinčka Franca Moliha, ki je padel iz zibelke ter si zlomil roko.

m. Napad v Razvanju. V Razvanju je neki delavec zaradi nekega starega sovraštva napadel 61-letnega trgovskega slugo Ivana Kračuna ter ga precej hudo poškodoval, da se je moral Kračun za teči po pomoč v bolnišnico.

* Dr. STOPAR, Studenci zopet ordinira. * V Veliki kavarni generalna skušnja programa varieteteja za Mariborski teater. * Večer narodne pesmi priredi „Nanos“ v mestnem parku danes zvečer ob 9. uri pod vodstvom g. Plevanča.

* Brez truda milijoni! Nabavite si srečno drž. razredne loterije pri „Viru sreče“ „Putnik-a“ Maribor. Zrebanje 5. razredne bo razdeljenih din 56.946.000.—!!!

* Mariavell Vas vabi! Najugodnejša prilika za obisk je izlet „Putnik-a“ z luksuznim avtokarom od 5. do 6. avgusta in le din 200.—. Zasukajte si mesta!

* Prihodnji izlet v Graz s Putnik-avtokarom v sredo, dne 9. avgusta, le din 100.—. Prijavite se takoj!

Nočna lekarniška služba (od 29. t. do 4. avgusta) Lekarna pri Zamorcu, Gosposka ul. 12., tel. 28-12; lekarna pri Agelu varuhu, Aleksandrova cesta 33., tel. 22-13.

Kino

* Esplanade kino. „Afera Nataše Rogin“ izborni francoski velefilm, poln nežnosti in humorja.

* Grajski kino. Danes prekrasni čisti film **Izgubljena patrolja**, film tovarištva in domovinske ljubezni.

* Union kino. Do vključno petka „Hudobna družina“ senzacija iz najtemnejših ulic New Yorka.

Objave VIII. Mariborskega tedna

* Festival slovenskih narodnih običajev tekma jadralnih letal, sportne, kulturne in zabavne prireditve, veselo gledališče, industrijske, obrtne, trgovske in specialne razstave ter vinska pokušnja, to je program VIII. Mariborskega tedna od 5. do 13. avgusta.

Poln meh za smeh

V boljši družbi je igral umetnik na violino najnovejšo svojo skladbo. Ko so zveneče strune najlepše, je jela neka gospodična tiho plakati.

Ko je utihnil zadnji zvok, so jo vprašali, če je godba tako globoko vplivala nanjo.

— Ah, je rekla dama, vprav medtem sem se spomnila na svojo mačkico, ki je nedavno poginila...

— Mojster, vi imate same akvarele, pa ti so strašno dragi. Hotel bi nekaj olju, pa poceni.

— Potrudite se v prtiličje v delikatesam vas bodo lahko postregli poceni s škatico sardin...

Nov pravilnik za delavce državnih prometnih ustanov

vanja docela spreminjajo osnove pokojninskega zavarovanja. Za dosego 100% pokojnine je za profesionaliste in polkvalificirane delavce predpisana 47-letna, za navadne fizične delavce pa celo 57-letna članska doba, čeprav prestane stalnemu delavcu služba po določbah istega pravilnika ko dovrši 60. leto starosti. Osnova za odmero pokojnine je za kvalificirane in polkvalificirane delavce povprečen letanski zaslužek zadnjih 10 let, za fizične delavce pa povprečen zaslužek cele članske dobe. Poleg tega bo morala večina delavcev vplačevati za pokojninsko zavarovanje večje prispevke od dosedanjih in povrh še razliko za vso službeno dobo nazaj.

To so najobčutljivejše trdote novega pravilnika. Po naših ugotovitvah obstoji bojazen, da se stanje železniškega delavca z novim pravilnikom ne bo zboljšalo, ker prinaša novi pravilnik več trdot kot pa zboljšanj. Naša organizacija se je več let borila za zboljšanje do sedaj veljavnega pravilnika. Izdelala je podrobne predloge in jih predložila merodajnim oblastem. Ugotavljamo, da naši predlogi v novem pravilniku niso upoštevani! Izjavljamo, da z novim pravilnikom nismo zadovoljni in bomo ukrenili ustrezne korake. Oblašni odbor UJNZB Ljubljana.

Kultura

Naravne osnove smotrne upravne razdelitve naše države

Pod tem naslovom je izdal dr. ing. Crtomir Nagode v Ljubljani kot rokopis tiskano brošuro, v kateri objavlja razpravo, ki naj bi prinesla nove misli k sedaj tako aktualnemu problemu nove notranje razdelitve in ureditve naše države.

godetu ni tako absolutno abstrakten, dokazuje najlepše s tem, da pušča Slovenijo nedotaknjeno, čeprav bi njeno ozemlje geopolitično gravitiralo vse prej k Zagrebu, kakor n. pr. dalmatinsko, in da pravi na strani 10 dobesedno: »Na gotovih oddelkih pa so potrebne večje poprave, ker bi drugače trpela politična sprejemljivost predlagane rešitve.

Iz vsega tega in iz predloga, naj bi se država razdelila na pet banovin s središči v Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu, Beogradu in Skoplju, izhaja, da imamo opravka z avtorjem čiste jugoslovenske orientacije, ki še vedno noče uvideti, da v Jugoslaviji ni Jugoslovenov, ampak so le trije južnoslovenski narodi: Slovenci, Hrvati in Srbi.

K Kumičićeva zbrana dela. Knjigarna Kugli v Zagrebu je pričela izdajati zbrana dela hrvatskega pisatelja Eugena Kumičića, ki bodo izšla skupno v 15 knjigah.

Zagrebcani zahtevajo kot drugoplasirani klub zase pravo tekmovalništvo in hočejo imeti troboj v Zagrebu. Ilirija nasproti temu trdi, da je izstopila iz lige in torej v tem času ni več ligaški klub ter ima tako pravico nadaljnega tekmovalništva za ponovni vstop v ligo.

KOLESARSKI IN MOTOCIKLISTIČNI KOLEDAR ZA AVGUST
Po sporazumu slovenskih kolesarskih klubov so bili na sestanku v Celju zasedeni termini v avgustu za kolesarske prireditve sledeče:
6. avgust: medklubska dirka Hermesa in Korotana.
13. avgust: prvenstvo dravske banovine za glavno in juniorsko skupino.

15. avgust: medklubska dirka SK Prevalje.
27. avgust je rezerviran za mariborske klube, da izvedejo na ta dan svoje klubske dirke.
Poleg omenjenih terminov je določen še 20. avgust za državno prvenstvo prvorazrednih na progi Zagreb-Ljubljana v izvedbi Kolesarske zveze kraljevine Jugoslavije.
Tudi motociklistični klubi imajo v avgustu pester spored:
6. avgust: Moto-klub Maribor in Moto-klub Slavonac, Osijek.
13. avgust: Moto-klub Ilirija, Ljubljana.
15. avgust: Moto-klub Ilirija, Ljubljana.
20. avgust: Prvi gorenjski Motoklub, Kranj.

BALSIC IN ZAK V LIGI
V nedeljo sta se odigrali povratni kvalifikacijski tekmi za vstop v ligo. V Subotici je ZAK premagal Krajišnika iz Banja Luke s 4:0, v prvi tekmi je zmagal Krajišnik s 3:1, v Skoplju pa je Balsić iz Podgorice odpravil Skopski SK z 2:1, Crnogorci so zmagali tudi v prvi tekmi doma z 0:1.

s Ujpest si je za letos osvojil srednjeevropski pokal. V drugi finalni tekmi je dosegel proti Ferencvarosu samo remis z 2:2 (2:0), odločila je zmaga s 4:0 v prvi tekmi.
s Nov ženski svetovni rekord v skoku v daljino je postavila v Berlinu Nemka K. Schulz s 6.12 m.

Šah

Šahovski turnir za prvenstvo Maribora

Sinoči je bilo odigrano kot zadnje 17. kolo turnirja za prvenstvo Maribora 1939. V nekoliko nervozni borbi za drugo mesto, za katerega so se potegovali dr. Krulc, Mohorčič in Mišura, je Mohorčič v partiji proti Gerželju res igral prencrvožno. Bitka na zmago se ni obnesla, že v otvoritvi je padla figura, pred matom še druga, v 39. potezi pa cela točka. Gerželj je tako osvojil prvenstvo, ostal neporažen ter oddal samo dva remija. Drugo mesto je zasedel dr. Krulc, ki je v zadnjem kolu v 19. potezah premagal Vidoviča, tretje pa Mišura z zmago nad Nosanom. Pol točke za njim se je plasiral na četrto mesto Mohorčič. Partija Lukeš F.—Šumenjak je bila precej razgibana, vendar pa je „senior turnirja“ delal le prehude napake ter moral oddati Šumenjaku celo točko. Babič je prav lepo zaigral proti Knechtlu ter v napadu zmagal. Težko borbo sta bila Eferl in Marvin. Beli je imel v središčini prav izgledno igro, ki pa se je v končnici razblinila, tako da je Marvin še utegnil dobiti točko. Dolgo se je upiral Lukeš B. napadom Regorška, ki je moral slednji zaviti v končnico, ki mu je prinesla zmago. Prekinjeno partijo Marvin—Čertalič pa je slednji predal brez igre.

Končno stanje: Gerželj 15, dr. Krulc 12, Mišura 11 in pol, Mohorčič 11, Marvin 10, Regoršek 9, Babič 9, Vidovič 8 in pol, Šumenjak 8, Lukeš F. 7 in pol, Čertalič 6 in pol, Lukeš B. 6, Nosan 6, Eferl 4 in pol, Ketiš 4 in pol, Knechtl 4 in Pesek 3 točke.
Danes zvečer bo razdelitev nagrad in zaključna svečanost. Figure, ure in formularje je že sinoči popravil vodja turnirja g. Fischer. Končana je borba, ki je ves julij „razburjala“ duhove. Ostali so samo rezultati, veseli in neveseli. Mnoгим bo treba poskusiti znova srečo na 64 poljih, saj imajo za to dovolj znanja in zmožnosti, le turnirske rutine jim manjka. Kljub „sovražnim“ šahovskim odnosom je potekel ves turnir v najlepšem redu, kar je v glavnem zasluga požrtvovalnega vodje g. Fischerja, ki je vzorno vodil turnir ter ni štedil ne s časom in ne z delom. Disciplinirani pa so bili tudi vsi igralci, tako da bo odnesel vsakdo o turnirju samo najlepše vtise, razen grenkega obžalovanja za izgubljene partije.

Table with columns: Turnir za prvenstvo Maribora 1939, Gerželj, Marvin, Mišura, Vidovič, Lukeš B., Šumenjak, Babič, Čertalič, Ketiš, Pesek, Knechtl, Lukeš F., Regoršek, Dr Krulc, Nosan, Eferl, Mohorčič, Točke, Nagrada, V %.

Sport

Spor v plavalnem sportu

V nedeljo so bila pokrajinska plavalna prvenstva v vseh treh pasovih. Prvaki posameznih pasov, v zapadnem je zmagala Ilirija, v vzhodnem Galeb (Novi Sad), v primorskem Viktorija, bi morali sedaj tekmovali v troboju dalje, da se ugotovi, kateri klub bo prišel v ligo. Ta troboj bi se moral vršiti prihodnje nedelje v Ljubljani, ker je določen za izvedbo troboja zmagovalec zapadne cone. SK Ilirija je nedavno javila JPS svoj izstop iz lige radi finančnih in drugih težkoč, Zagrebški plavalni klub pa sedaj Iliriji osporava pravo sodelovanja v kvalifikacijskem tekmovalju med prvaki con, češ da je Ilirija s sklepom obnega zbora ligaški klub.

MARIBOR 2139

Janko Furlan

Komaj se vleže, zabrni v sobi komaj slišna pesem-uspavanka:

kjer jok je bil, a smeh je zdaj...
O domovini sanjaj svoj!
In smeh je zdaj, ponavlja gost in trdno zaspil.

»Čemu ti premikajoči mostovi?« vpraša gospod Zemlich vodnika, ko mu naslednjega dne razkazuje mesto.
»To je radi morebitne potrebe novega prehoda, nove ulice; mesto naglo raste, ker so dani za to pogoji v njem in izven njega. Ob dobrinah, ki smo jih izsledili v tej zemlji, so tudi moralni pogoji v polni meri: delaželnost, volja, veselje, optimizem. Ker ni borbe za obstanek in ima vsak član narodne družine zajedno eksistenco zase in otroke... kar je, seveda umevno samo po sebi... se lahko vsakdo posvete svojem delu in vključi kot aktiven činitelj v službo novim stvaritvam in spopolnitvam.
»Kot slišim, je tudi dežela odlično organizirana,« poizveduje sociolog.
»Dežela in mesto sta organska celota, vzajemno delujoče kolesje dobre ure. za-

to ni tukaj vmes privilegijev; kruh in duh, znanost in umetnost, dobrot in lepota... vse bodi dostopno vsem! V našem združnem socialnem redu, ki tako odlično ureja dolžnosti in pravice članov narodne družine, je to povsem omogočeno.

»Torej demokracija po vsej zemlji.«
»Da, resnična demokracija, ki se je svet toliko časa boril zanjo.«

Počasi korakata ob levem bregu proti Bresternici. Sociolog se vsakotoliko ustavi in se z napetim zanimanjem ogleda sem in tja. Očividno mu izredno ugajata negovani obrežji uravnane struge Drave; debel betonski zid varuje bregove, nad njim vodi lepa peš pot, ki jo zastirajo raznovrstne ovijalke in višje v breg spterases s cvetjem, travami, lepotečnim grmičjem, sadnim drevjem...

»Vam li ugaja?« ga vpraša vodnik.
Sociolog prikimava. Zelo spretno in okusno urejeno,« reče zamišljeno. »Zrak je nasičen z vonjem, ki more utešiti največjega izbirneža.«

»To je zamisel našega mladega sveta, ki neprestano razpleta, kje in kako bi se mogel uveljaviti. Zahotelo se mu je po di-

šavah z domačih logov. Tukai in drugod si jih pripravljajo. Poznate li našo znamko »Super«? Tamle je aerokar, ki prinaša z naših planin cente zdravnih in dišečih zelišč, namenoma gojenih za zdravilne maže in dišave. Redkokje so dani za te kulture tako ugodni pogoji. Na Pohorju so ogromne plantaže tega rastlinja.

»Kako pa s temi tvornicami?«
»Raztresene so po deželi, koder so prav tako obširni vrtovi teh in onih zdravilnih kultur, kakor jim pač prijajo tla, lega, podnebje in vodne razmere. Vse je načrtno in podrobno proučeno. Vsako leto se našim kemikom posreči kako novo učinkovito zdravilo, ki ga pozna tudi Amerika, če se ne motim.«

»Res je in sicer v precejšnjih količinah... Kaj pa tukajšnje ljudstvo?«

»Zna jih ceniti in se jih, če treba, tudi poslužuje. Pozna značaj kultur, proces priprave, proizvod dobi pretežno brezplačno, je razumno in dovolj kulturno, da presodi njihovo korist... Sicer pa je narod zdrav in krepak, ker mu ne manjka sonca, zraka, vode in primerne, dobre in tečne hrane, ne manjka mu zdravniške pomoči in nege. Kar in kolikor rabi, ima na razpolago. Naš rod se množi po naukih evgenike, katere prednosti je že davno spoznal.«

»Ne vem točno, koliko milijonov je tega krepkega plemena...«

»Nas... Slovanov?« vpraša vodnik, napne svoje velike modre oči in dvigne glas: »O pol sveta otrokom sliši Slave! To resnico je že pred okrog tristo leti zapet naš poet... takrat, ko je tod še rastel osat in smo bili razdeljeni v narodne drobce. Ne le naši takratni sovražniki, tudi sami smo se v svojem samoljubju vzpenjali nad veliko plemensko celino. Šele, ko je po težkih udarcih in preskušnjah zaječalo v naši sredini; ko je grozila nevarnost, da nas osvajaletni meč preseče na dvoje, se je zganila naša zavest, padle so umetne zavese ničevih medsebojnih bojov in pravd, ki so bile napram velikemu pokretu slovanske miselnosti res oslova senca. Danes imamo jasne dokaze, da priznanje velike slovanske družine, velike plemenske zadruge ne okrne, noče in ne more okrniti narodne individualnosti. Resnična demokracija spoštuje jezik, misli in čustva, veže in spaja, kuje in krepi elemente nacije in človečanstva.«

Sociolog živahno pritrjuje in pogleda vodnika od strani. Samo zdravje!« reče sam pri sebi z nekim globokim spoštovanjem, »zdravje krvi, ki ve kam vodi njegova pot.« Čudi se njegovemu znanju narodove preteklosti.

»Ali je to znanje splošno?«

»Dalje jutri!«

Moderna znanstvena psihografologija

Zadnjič sem čital med zanimivostmi v »Večerniku« sestavek o grafologiji, ki je izvirno očito od nestrokovnjaka in nava- jal neke držitve, ki za sodobno, moderno grafologijo absolutno ne veljajo več. Ta- ko se je omenjal znani Dreyfussov pro- ces, v katerem so se grafološki izveden- ci zmotili. K temu je treba pojasniti, da je bila tedaj moderna, znanstvena grafo- logija še v povojih in izvedenci, ki so bili vprašani za mnenje, ali je pisava Dreyfussova ali ne, so presojali to le po zunanji, mehanski strani, ki ne zadostu- je. S takimi primitivnimi sredstvi ponar- rejene pisave od pristne ni mogoče za- nesljivo ločiti, kakor tudi ni mogoče vse- lej dognati, ali izvira izpod ženske ali moške roke.

Sodobni eksperimentalni psihografolo- giji se to ne more primeriti. Eksperimen- talni psihografolog-strokovnjak bo v ab- solutno vsakem primeru ločil žensko pi- savo od moške in ugotovil z lahkoto tudi približno starost ter celo poklic pisca. Dandanes velja za vse grafološke stro- kovnjake načelo, da je pisavo nemogoče ponarediti, pa če se ponarejevalec še tako vadi v ponarejanju in če piše ponar- ejeno pisavo z isto brzino kakor pisec

originalne. Ako piše počasi, je mogoče falsifikat opaziti na prvi pogled, ako pa piše hitro, ne more nikoli zadeti debeli- ne posameznih potez, pa če posname tu- di vso obliko črk. Že to zadostuje vsake- mu strokovnjaku, da loči pristno od po- narejenega.

Da je mogoče spoznati iz pisave zna- čaj človeka, je zaslužil prvi Aristotel in zapisal to v svojem delu »Psihognomi- ca«, pričetek novega raziskovanja pisa- ve v zvezi s človeškim značajem pa se- ga šele v 17. stoletje in njegov začetnik je italijanski zdravnik, profesor Camillo Baldo. Vendar so pretekla stoletja, pre- den je bila grafologija postavljena na trd- ne znanstvene temelje in šele naše sto- letje je priznalo eksperimentalni psihu- grafologiji položaj eksaktne znanosti, jo uvedlo kot tako tudi na nekatere univer- ze ter pritegnilo kot izredno uporabljivo v medicino, kriminalogijo, psihologijo, pedagogiko itd. Vendar se nadaljujejo posamezna odkritja še vedno, kar vem iz sodobne strokovne literature in iz last- ne prakse, saj sem sam dognal nekaj no- vih podrobnosti o vplivu veneričnih bo- lezni na pisavo, ki so jih moji tovariši v Franciji, Nemčiji, Ameriki in drugod po-

trdili in so prešle že med splošno veljav- na načela.

Največji razvoj je doživela moderna znanstvena psihografologija zlasti v dvaj- setih letih po svetovni vojni. Na podlagi dognanj tega časa je sedaj znanstveno eksaktno mogoče ugotoviti celotni zna- čaj pisca rokopisa, ki ga analitično pro- učimo. Na podlagi ugotovljenega značaja in temperamenta je za zopet mogoče ugo- toviti temelje pisčeve preteklosti in iz- glede za bodočnost. Človek brez volje je gotovo podlegel tujim vplivom in bo tudi v bodoče. Lahkomišljen človek, ki si je s to svojo lastnostjo pokvaril dose- danje življenje, si bo po vsej verjetnosti tudi v bodoče. Toda iz pisave se dajo ugo- toviti še drugi važni podatki: zdravstve-

nost, seksualno in ljubezensko, etično in moralno ter sploh fizično in psihično stanje. V tem obstajajo še finejše podro- nosti, ki vodijo do posameznih pomemb- nejših preteklih doživljanj in do skle- pov na eventualne bodoče, ki morejo na- stopiti v danih okoliščinah. Zato je tudi mogoče dati na podlagi analize pisave nasvete za praktično življenje in drago- cene migljaje za najrazličnejše primere.

Moderna znanstvena psihografologija zato ni nobena »copernikova« ali »vedeže- vanje« ampak znanost kakor n. pr. psi- hologija, medicina, pedagogija itd. Ugled v javnosti ji jemljejo le številni šarlatani, ki nastopajo kakor »čarovniki« brez po- trebnega znanja in odgovornosti. To pa bo mogoče vse dotlej, dokler oblastva tega ne bodo preprečila in resnične stro- kovnjake zaščitila pred šarlatani, kakor so zaščitila zdravnike pred mazači.

F. T. Karmah.

Velika zastrupljevalska afera

V Philadelphiji, Pa., v Ameriki so od- krili zastrupljevalno afero, katere žrtev je bilo skoro 100 ljudi. Večina aretiran- cev izhaja iz tako imenovanega philadel- phijskega podzemlja. Največ med njimi je tujcev, Italijanov. Organizator družbe, neki Antonio, je priznal, da je sam zada- vil 23 ljudi. Pri zaslišanju je razkril vse skrivnosti svoje družbe.

Lopovi so se predvsem pobrigali, da so lovili kaline med bogataši, jih prego- vorili na spreten način, da so se zavarovali in za primer smrti prepisali zava- rovalnico raznim vdovicam, ki so se kot članice družbe vtihotapile k bogatašem, jih omrežile in se tudi z njimi poročile.

Zastrupljevalno društvo je seveda mora- lo imeti denar, da je podkupilo precej zdravnikov, ki so podpisali, da so boga- taši umrli naravne smrti.

Organizacija zastrupljevalcev je imela vsako leto svojo redno skupščino. Na zadnjem takšnem zborovanju so se člani sporekli, eni so bili za »Sindikata arzeni- ka«, drugi za »Klub antimona«. Zadnji so trdili, da je antimon še spretnejše za- strupljevalno sredstvo kakor arzen. Pre- pir med obema skupinama je omogočil, da je policija odkrila zločinca in jih za- prla. Doslej so prijeli dvanajst »poklicnih vdov«, osem jih je že priznalo zločine.

Za udobnost bogatašev 10.000 žrtev

Južnoameriški polotok Florida sega da- leč v morje in je vse leto zatočišče bo- gatih letoviščarjev. Med Florido in Kubo je le 200 km širok preliv morja, sredi katerega leži otok Key-West, kopalniški raj multimilijonarjev. Čeprav so se Američani potrudili, da so bogatašem čimbolj skraj- šali vožnjo do kopalniškega otoka, ven- dar so bili gostje primorani, da so v Mianiju na Floridi zapustili avto in že- leznice ter se vkrcali na mnogo počasnejše parnike, če so hoteli priti na Key-West.

Na Floridi so ustanovili družbo, ki je podaljšala železnico do otoka. Na raz- dalji 210 km je namreč več manjših oto- čičev v plitvejšem morju, kjer so po- stavili betonske opornike za novo progo. Ostala je le še globina v dolžini 45 km. Najdaljši most, dolg 11 1/4 km ima 186 lokov, katerih nosilci so postavljeni na

koralne čeri morja. Vožnja po teh via- duktih, kjer daleč okrog ni kopne zemlje, le voda spodaj in nebo zgoraj, je po- dobna oni na ladji.

Za gradnjo mostov preko morja so po- rabili velikanske vsote denarja. Pri delu je umrlo mnogo delavcev za tropično ma- larijo, sloviti floridski orkani so ovirali gradnjo na razburkanem morju. Katastrofa za katastrofo je spremljala podjele in progo ter terjala 10.000 žrtev. Po 13letnem obstoju so jo orkani že 16 krat pokvarili. Ko so prišla v promet polniška letala, so progo vedno bolj zanemarjali, zdaj jo skoro ne popravljajo več. Orjaška grad- nja, ki je terjala toliko žrtev, je živa priča ameriškega tempa, ki pušča v nemar še večje žrtve, če se nudi pripravnejša, hitrejša stvar za njihov tempo.

Ljubljana za Napoleona

Napoleon je rekel: „Eno vam lahko povem, v načrtih fran- coske republike je vašim deželam od- merjena velika in važna naloga, in če se ti načrti posrečijo, je vašemu narodu za- gotovljena znamenita in slavna bodočnost. Pripravite se na to in pripravite svoj na- rod, da bo sposoben za to nalogo.“

V Ljubljani 1. 1797 se niso bili prišli do tega spoznanja. Sicer so posamezni gojili slovenski jezik, a ne da bi imeli pri tem poseben smoter, ne da bi si bili svesti pomena tega dela. Bil je to bolj izraz lokalnega patriotizma, nego žive narodne zavednosti.

Tega si je bil svest tudi Andrej Kopitar in zato je rekel nekako turobno poleg sebe sedeči gospé pl. Garzarollijevi, sestri Antona Linharta:

„To je vse lepo, ali kaj naj s tem opravimo na Kranjskem? V vsej Ljubljani je samo pet mož, ki se zavedajo svoje slovenske narodnosti.“

Gospa pl. Garzarolli, ki je svoj čas na- stopila v gledališču pri prvi slovenski predstavi »Županove Micke«, je imela bolj- še upanje in je pogumno vzkliknila:

„Pet zavednik mož in ena zavedna žena — to je dovolj, da spreobrnemo vso Ljub- ljano!“

V Ljubljani so se pričeli nato duhovi ločiti...

Gospa na letovanju reče kmetici:

— Kako je ta vaš dečko zmerom tako sramežljiv?

— Da, da, se odreže kmetica. Vedno je tak. Veste, še na svet si ni upal priti sam, imel je par, dvojčka...

× Šolski izpit po mikrofonu. V Linghu na Švedskem so napravili šolarji izpit v odsotnosti učitelja. Učitelju je zbolela hči zaradi škrlatinke in ni smel v šolo. Nje- govno stanovanje so spravili v zvezo z šolo in učenci so bili izprašani s pomočjo telefonskega voda. Izpit je na ta način potekel gladko in korektno, ker je bil v razredu navzoč občinski svetovalec kot nadzornik.

Kneza Bismarcka je zaprosil nekdo, da bi preskrbel njegovemu sinu diplomatsko službo.

— Dobro kakšne sposobnosti pa ima vaš sin?

— Govori sedem jezikov! se pohvali očanec.

— Potem mu ne bo treba težko najti službe. Dovolite mu, da bo postal — opr- tir...

Ludovik XIV. je govoril nekoč o svo- jih kraljevskih pravicah. Grof de Gischi je upal rahlo pripomniti, da imajo tudi te pravice svoje meje.

— Če vam ukažem, je dejal kralj grofu, da skočite v morje, bi morali to storiti brez premišljanja!

— Namesto odgovora se je grof napotil k vratom.

— Kam greste? ga je ustavil kralj.

— Grem se učiti plavati, veličanstvo! je odvrnil grof.

Kralj se je nasmehnil in prepir je bil s tem končan.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 60 par. najmanjša pristojbina za vsak oglas je 10 par. Družbe, orkestri, dopisovanja in ženitovanjski oglasji dfa 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasi davek se enkratno obliavo znaša dfa 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma za vsa vnosalet v listu skupaj v naročilu ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vsak oismede odgovore glede malih oglasov se mora oložitil znakka za 3 dni

Razno

Sladkor v sipi za vkuhanje kakor prvovrstni kis za vla- ganje vedno na zalogi

»KAVALIR«

Gosposka 28. 7029—1

Najboljša kava samo pri

»KAVALIR«

Gosposka 28. 7028—1

»OSETOV« »GRİČ« VABI! Klopotec, avtogaraže, preno- čišča, ameriška električna. Mozler liter 10 din. 6944-1

»VSAKOVVRSTEN PREVOZ« z novim tovornim avtomobilom oskrbi točno in solidno prevoznik: Roman Ploj, Ma- ribor, Aleksandrova c. 36-II. 7015—1

»THOMASOVA ŽLINDRA« se dobi pri Kmetijski družbi Ljubljana in njenih skladiščih, Maribor in Celje. 7066—1

Najboljša »LJUTOMERSKA VINA« se točijo samo v gostilni »Lju- tomer«, Stibler. 7058—1

»PREKLIC!« Podpisana Roškar Antonija preklujem in obžalujem ža- ljivke, ki sem jih izrekla o Ga brovec Matildi dne 21. 6. 1939 kot neresnične ter se ji zahva- ljujem, da je odstopila od tož- be. Roškar Antonija. 7033—1

»POSESI« Več vinogradnih »POSESTEV« se proda. Posređovalnica »Ra- pid«. Gosposka 28. 7051—2

»HIŠICA« se radi selitve proda. Kose- skega 47. 7037—2

»Kupim« »MARIBORSKI TEDEN« Deske, letve, prečnike in te- san les kupite najbližje pri Gnilšek. Razlagova 25. 7065—3

»Prodaj« »OKNA IN OKVIRI« se zelo poceni prodajo. Na- slov v upravi »Večernika«. 7045—4

»Stanovanje« »ENOSOBNO STANOVANJE« se poceni odda. Zgornje Rad- vanje 112, v bližini tov. svile. 7062—5

»TRISOBNO STANOVANJE« s pritlikinami oddam s 1. sep- tembrom. Maribor. Metelko- va 41. 7053—5

»MANSARDNA SOBA IN KU- HINJA« se odda. Primorska 10. 7050—5

»SOBA IN KUHINJA« se odda 15. avgusta Aleksan- drova 23, Pobrežje. Vprašati Koroška c. 50. 7644—5

V novi zgradbi se odda »SOBA IN KUHINJA« Vprašati Tezno, Ptuiska c. 40. 7040—5

Soba odda

»OPREMLJENA SOBA« s posebnim vhomom se odda takoj. Gregorčičeva 8-II. 7061—7

»LEPA SOBA« pri parku, meblirana, se odda. Naslov v upravi. 7060—7

»LEPA SOBA« s posebnim vhomom se odda dvema gospodoma ali gospo- diči, s celo oskrbo ali brez (poceni). Vprašati v gostilni »Ljutomer«. 7059—7

»LEPA PRAZNA SOBA« na ulico se odda z uporabo kuhinje. Vošnjakova 21-II. 7034—7

»OPREMLJENO SOBO« z ali brez oskrbe oddam. Ta- borska 2-I. 7055—7

Solidnega »SOSTANOVALCA« se sprejme. Glavni trg 4-I. — Poseben vhod.

»OPREMLJENA SOBA« se takoj odda, blizu tovarn v Melju. Naslov v upravi. 7054—7

»ČISTA, SONČNA SOBA« se odda takoj. Nova vas, Lor- bekova 1. 7052—7

»PRAZNO SOBO« s štedilnikom oddam takoj. Koroška c. 63. 7041—7

»Stanovanje išče« »MEBLIRANO SOBO« poseben vhod, blizu kolodvo- ra, za mesec avgust išče gos- spod. Ponuditi danes od 17. do 18. ure v skladišču Kmetijs- ke družbe, Maribor, Meljska cesta. 7064—8

»TRIJE« gospodje iščeje skupno, oprem- ljeno sobo z vso oskrbo, po možnosti v sredini ali bližini mesta s 1. septembrom. Po- nudbe na ogl. oddelek »Več- ernika« pod »Trije«. 7063—8

Službo dobi

»SAMOSTOJNA KUHARICA« se takoj sprejme. Vrt in sobe. Naslov v upravi. 7057—7

»UCENEC« se sprejme. Prešern. špeter- ja, Maribor. 7036—7

»KROJAŠKEGA POMOČNIKA« za damsko delo sprejmemo. Naslov v upravi. 7035—7

»Službo išče« »DEKLE« pridno in pošteno, išče službo pri dobri obitelji, nastopi ta- koj. Vprašati Plinarniška 15-II. 7043—10

»Dopisi« »VDOVA« s pokojnino želi resnega zna- nja z drž. uslužbencem ali upo- kojencem od 50—60 let. Cenje- ne ponudbe pod »Skupno go- spodinjstvo« na upravo lista. 7038—12

Nezaupanje?

obrnite se na grafologa KARMAHA

ki se odlikuje posebno z ana- lizo človeškega značaja, dela na strogo znanstveni bazi gra- fologije in daje vsakemu za- nastopajoče dogodke pismene nasvete, ki vam bodo koristni. Ob- li vse bodoče življenje. Ob- ske sprejema v Mariboru, ho- tel »Zamorca« vsak dan od 9.—12. dop. in od 14.—19. pon- Odgovorja tudi na došlo kore- spondenco. V Mariboru osta- ne do 10. avgusta.

Najboljše kosovno apno

Apnenice Ant. Birolla, Kresnice
pisarna: Ant. Birolla, Ljubljana,
Dalmatinova ulica 10